

To se nam ne zdi neogibna potreba, ker je namen, Ljubljano ter Cesarski Graben še bolj uravnati in poglobiti, in ti dve reki utegniti potem odnašati vodo ob vsaki povodnji.

Tudi bi ti vodotoči bili zelo dragi, ker je tamkaj svet tako ustvarjen, in ker bi nepotrebno na vse strani rezali tisto rodovito močvirsko zemljo, kar je že obdelane.

A niti v poznejše napajanje udelanih močvirskih prostorov se nam taki vodotoči ne zde neogibno potrebni, da si bi v to delo res mogli rabiti; kajti na močvirje se razliva mnogo drugih potokov, kateri se brez kacij težavnih priprav ali naredeb dadé z lahka navrniti, kamor si boji.

Ter ali bi naredba taci pritočnih in odtočnih jarkov res povračevala troške ali ne, to se dá za trdno povedati le tedaj, kedar bode glavni črtež gotov, ker med njegovim izdelovanjem bode treba tudi to stvar na tanko pretehtati, da se nje troški najdejo vsaj približoma.

8. *Vprašanje.* Ali je dovoliti, da na stranskih potokov ustji, bodi si ob kraji ali na sredi močvirja, kdo naredi nov malin ali kakeršno koli zgradbo, katero bi mu gonila voda? Ali je komu dovoliti, da z dozdanjim svojim jézom vodo bolj na debelo ustavi ter močnejše napné, kedar bodo uravnane reke imele večji strmec? Kako je te strmece prenarediti? Kako bode treba odgovarjati prošnjam o taci stvaréh?

Držati se je tega pravila, da se nikomur ne dovoli, v močvirju delati kakoršno koli novo povodno stavbo.

Če je dovoliti ali ne, da na stranskih potokov ustji ob kraji močvirske zemlje kdo naredi novo povodno zgradbo, in če je braniti ali ne, da se dozdanje zaježene vode še močnejše napné, kedar uravnane reke dobodo večji strmec, o vsem tem se bode moglo še le potlej soditi, kedar se ob izdelovanju glavnega črteža izmeri vsega močvirja lindina, ker ob tej priliki se pokaže, ali se take zgradbe dadé tako napraviti, da ne bi zadržavale niti pritekajoče niti odtekajoče vode.

Iz teh znanstvenih del se bode tudi videlo, če je kaki stavbi te vrste ali kaj prenarediti strmec ali jej vso vodo prepovedati.

9. *Vprašanje.* Ali je sploh treba, da Cornovec ostane, kakoršen je, ali bi morebiti kazalo, popraviti ga in uravnati? Kakošnih pravil bi se bilo držati ob uravnavanju?

Povedali smo že zgoraj, da bi zelo dobro bilo, Zornico in druge vode te strani po Cornovci pošiljati z gladkim potom v Ljubljano, in tega dela so se ljudje tudi že bili poprijeli, ali težave so se pokazale tolikošne, da jih nihče ne premore.

A podpisani veččaki smo vendar taci misli, da je Cornovec, koder teče zdaj, potreben zaradi usušila. Ali da bode ustrezati mogel tej nameri, sodimo, da bi mu bilo treba v red spraviti strmec s taci prečnim pročrtom, kakoršnega mu dovoljujejo kraji, po katerih je izkopan, tako, da bi se močvirska voda vanj zbiralala ter od tod v Ljubljano z gladkim potom šla po njega zdanjih stranskih jarkih in odtóčnih roviščih (grabnih) ter tudi po novič urezanih vodotočih, ako bi velela potreba.

10. *Vprašanje.* Ali so zdanji predôri skozi železne ceste jézo res taki, kakoršnih je treba, da o povodnjih ne zadržavajo Ljubljane? Ali jih bode prenarediti, da voda ne bi zastajala?

Tržaške železnice kamena jéza je ravnino ljubljanskega močvirja očevidno razcepila na dva kosa, in zaradi tega je zdaj tudi odtekanje drugačno, ker skozi ozke predôre te jéze močvirske reke in povodnji teže odhajajo, kar očitno vidimo iz tega, ker se o povodnjih

kar dlje tem več nabira ustavljene vode po tistem svetu, kolikor ga je zgoraj nad železne ceste jézo.

Temu neugodnemu odtekanju se pot še bolj zavira s tistimi koli, kateri so zabiti v slabo podporo starih mostov, ki se hoté podirati, kar posebno o povodnjih zelo kljubuje prostemu odhajanju močvirske vode.

Ako hočemo, da znižana Ljubljana dobode res tudi hitrejši odtok, treba skrbeti, kolikor se koli more, da bodo vsaj čisto odprti vsi predôri železnocestne jéze ter da se takoj izrujejo mostovom kôli, v podporo zabiti, in da se mahoma iztrebi tist sip, ki ga je tako čudno videti v stare Ljubljane strženi pod mostom.

(Dalje prihodnjich.)

Gospodarske novice.

Postavo za pokončavanje predenice (Kleeseide)

je ukrenil zadnji deželni zbor česki. Po tej postavi mora vsak gospodar na svojem zemljišču predenico pokončavati; kdor tega ne stori, in se na njegovem zemljišču vidi, da je predenica odcvetela ali da že celo seme nareja, plača kazni 1 gold. 20 kr.; kdor plačati ne more, ga kaznujejo z zaporom od 12 ur do 4 dni. Izvrševanje te postave je izročeno županom, katere nadzoruje žandarmarija in pa tisto osobje, katero čuje nad varstvom polj. — Da ta postava ne naklada županom nobenih prijetnosti, vidi vsak na prvi pogled.

Rakov tri leta loviti ne smejo

v vodah v Metzu (Alzaciji-Loteringiji). Ondašnje ministerstvo je za varstvo rakov dalo to prepoved zato, ker so zadnja leta raki v teh vodah po neki kužni bolezni poginili.

Obraavnave deželnih zborov.

Deželni zbor Kranjski.

10. seja 8. dne julija.

Poslanec dr. J. Bleiweis je utemeljeval svoj predlog gledé postave za omejitev ženitovanjskih oglasnic.

Nasvetovana ta postava se glasí tako le: 1. Pri dokazanem pomanjkanju potrebnih dohodkov ali pri dokazanem slaboglasnem življenju sme županstvo odreči ženitovanjsko oglasnico. Pritožba proti odloku županstva gre na občinski odbor in dalje na deželni odbor. 2. Ta postava stopi v veljavo tistega dne, ko se razglasí. 3. Mojemu ministru notranjih zadev se nalaga izvršitev te postave.

Dr. Bleiweis pravi: Jedro tega zakona je to, naj bi županje dobili vendar nekoliko pravic, omejiti ženitovanjske oglasnice. Ako sedaj županje nočejo oglasnice kakemu beraču dati, obrne se berač takoj na deželni odbor in ta mu jo navadno dovoli. Naprošen tedaj od mnogo županov okolice ljubljanske, katero imam čast zastopati v deželnem zboru, naj bi se zato potegnil, da se županom dá vendar nekoliko pravic, zabraniti beračem in potepuhom ženitovanje, odločil sem se predlagati omenjeni dodatek k občinski postavi. Vsa zbornica vé in je prepričana, kako neizmerno se širi beraštvo po deželi, in kako se je kmetski proletarijat zadnja leta pomnožil. Deželni zbor je tedaj dolžan, to storiti, kar je v njegovi moči, da se razširjevanje beraštva še dalje ne podpira. Trije vzroki pa so, ki širijo najbolj uboštvo in beraštvo po kmetih. V prvi vrsti je gotovo krivo to, da se sme berač ženiti. S tem na-